EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 25

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Slovakkia

Kokkuvõte

Slovakkia on mõnevõrra parandanud digitaristu kasutuselevõttu ning lairibaühenduse ja 5G-võrgu teenuste kasutuselevõttu, kuid jääb endiselt maha digitaristu üldise kasutuselevõtu ja ettevõtete digipöörde poolest. IKT-spetsialistide osakaalu on märgatavalt suurendatud ja noorte digioskuste tase vastab paljutõotavalt ELi keskmisele.

Slovakkia ambitsioonid digikümnendisse panustada on märkimisväärsed, ta on seadnud 12 riiklikku eesmärki, millest 83 % on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Riik järgib seatud trajektoore hästi ja 86 %-ga neist püsitakse graafikus (võttes arvesse 2024. aasta trajektoore, mis on kindlaks määratud seitsme põhilise tulemusnäitaja puhul kaheksast analüüsitud tulemusnäitajast). Slovakkia täitis 27 % komisjoni 2024. aastal esitatud 15 soovitusest, tehes uute meetmetega mõningaid muudatusi.

Slovakkia ei vasta enamiku digikümnendi põhiliste tulemusnäitajate puhul ELi standarditele. Nende vajakajäämiste täitmiseks tehakse jõupingutusi, kuid tulemuste täielikuks saavutamiseks on vaja aega ja lisaressursse. Riik astub 2024. aastal kehtestatud uute meetmetega samme, et luua keskkond, mis toetab VKEde digipööret ja digioskuste arendamist. Samal ajal on avaliku sektori investeeringute eesmärk parandada veelgi ühendustaristut, pöörates erilist tähelepanu FTTP-le, ja terviklikud algatused toetavad kõrgjõudlusega andmetöötluse ökosüsteemi arendamist. Kuigi digitaalsete avalike teenuste näitajad jäävad alla ELi keskmise, võeti avalike teenuste digitaliseerimise tõhustamiseks vastu terviklik investeerimiskava. Järjest suuremat tähelepanu pööratakse küberturvalisuse tagamisele.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1]	Slovakkia				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	Riiklik trajektoor 2024[3]	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Slovakkia	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	69,1 %	73,0 %	5,6 %	49,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	64,2 %	67,8 %	5,6 %	–	69,2 %	8,4 %	–	–
Üldine 5G katvus	79,0 %	87,9 %	11,3 %	80,0 %	94,3 %	5,9 %	98,5 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)	5	10	100,0 %	–	2 257	90,5 %	–	10 000
VKEd, kellel on vähemalt algtasemel digimahukus[2]	–	62,9 %	2,2 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvandmetöötlus	30,2 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt	7,0 %	10,8 %	53,1 %	9,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Andmeanalüüs	30,2 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	45,8 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Ükssarvikud	0	0		0	286	4,4 %	3	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	51,3 %	–	–	–	–	–	70,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	4,2 %	4,6 %	9,5 %	4,0 %	5,0 %	4,2 %	6,0 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Jah						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	72,1	72,6	0,7 %	70,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	79,2	73,4	–7,3%	84,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	66,3	72,0	8,6 %	50,0	82,7	4,5 %	100,0	100

1 Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
2 DESI 2025 sisaldab digimahukuse indeksi 4. versiooni, mis on võrreldav aastase kasvumäära arvutamisel kasutatava DESI 2023 (2022. aasta kohta) digimahukuse indeksi väärtusega. See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
3 Riikliku trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas olemas ja kui näitajat DESI 2025 arvutamisel (2024. aasta kohta) mõõdeti.

Vastavalt Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule digikümnendi kohta on 82 % Slovakkia kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Mis puudutab avaliku sektori asutuste tegevust, siis 93 % vastanutest peab oluliseks võidelda internetis levitatavate valeuudiste ja desinformatsiooni probleemi vastu ja seda leevendada, ning seoses konkurentsivõimega peab 88 % vastanutest oluliseks tagada, et Euroopa ettevõtted saaksid kasvada ja kujuneda ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks Euroopa tegijateks.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Hoolimata mõningatest püsi- ja mobiilsidevõrkude kasutuselevõtmisel tehtud edusammudest, kusjuures Slovakkia väga suure läbilaskevõimega võrkude ja 5G kasutuselevõtu määr ületab ELi keskmist, jääb riik oma lairibaühenduse üldise katvuse ja kasutuselevõtu näitajate poolest ikka veel maha ELi keskmisest. See on eriti märgatav maapiirkondades, kus juurdepääs nendele võrkudele on endiselt piiratud. Valmistatakse ette toetusvahendeid, et rahastada ühendustaristut, eelkõige gigabititaristu kasutuselevõttu alateenindatud piirkondades ja koolides, ning sotsiaalvautšereid, et edendada õpilaste e-kaasatust, kuid investeeringute puudus püsib. Hiljutised ja praegused regulatiivse keskkonna muutused mõjutavad eeldatavasti ka digitaristu kasutuselevõttu (õhutaristu kasutamine kiudoptilise võrgu kasutuselevõtuks, uus ehitusseadus, gigabititaristu määrus). Slovakkias eraldatud 5G sagedusalad hõlmavad praegu 700 MHz ja 3,6 GHz sagedusala ning kõik telekommunikatsioonioperaatorid on oma teenuste leviala viimase aasta jooksul suurendanud, kusjuures varsti peaksid kättesaadavaks muutuma eraldiseisvad 5G-võrgud.

Slovakkia ettevõtetes on tipptehnoloogia kasutuselevõtt vähene ja paljude VKEde digimahukus on väike. Tehakse jõupingutusi ettevõtete digipöörde edendamiseks, sealhulgas toetatakse VKEsid selliste algatuste kaudu nagu Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused, projekt Digitrans ning digi- ja innovatsioonivautšerid. Kuid arenguruumi veel on: rakendamise tempot saaks parandada, haldusmenetlust lihtsustada ja toetusesaajate ringi laiendada, eelkõige VKEde seas. Tehisintellekti kasutuselevõtu edendamiseks tehakse sihipäraseid jõupingutusi, kuigi sellega kaasnevad teabe- ja juhtimistõketega seotud probleemid. Slovakkia uuenduslike idufirmade ökosüsteem on väike. Valitsus on kehtestanud mitu kasvu- ja idufirmade arengu toetamise meedet, sealhulgas loonud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi piirkondliku digibüroo, kuid piiratud rahastamine on endiselt probleem.

Küberturvalisus on poliitiline prioriteet, mida toetatakse mitmesuguste meetmetega, nagu koolitus, seire ja turvanõrkuste hindamine. Riik töötab selle nimel, et parandada oma küberturvalisust, võttes ajavahemikuks 2026–2030 vastu uue strateegia.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Kuigi Slovakkia elanike digioskused on oma tasemelt ELi keskmisest kehvemad, on nooremate põlvkondade seas märgata positiivset suundumust, kuna neil on ELi teiste riikide eakaaslastega võrreldavad digioskused. Slovakkia rakendab digipädevuste edendamiseks terviklikku ja kaasavat riiklikku digioskuste strateegiat. Kehtestatud on uued meetmed, et tagada õpilastele ja õpetajatele digioskuste arendamiseks asjakohased eeltingimused, pakkudes ebasoodsa taustaga õpilastele

digiseadmeid ja lõimides tehisintellekti õpetamisse. Edu saavutamine võtab siiski aega ja nõuab, et kõrvaldataks struktuursed tõkked, sealhulgas matemaatika- ja informaatikaõpetajate nappus, sotsiaalne ja rahaline haavatavus ning digioskuste poliitika killustatud juhtimine. IKT-spetsialistide osakaalus tööjõust täheldati paljutõotavat kasvu. Samal ajal võetakse meetmeid IKT-spetsialistide arvu suurendamiseks ning asjakohaste haridus- ja koolitusvõimaluste pakkumiseks, pöörates erilist tähelepanu naiste osalemisele IKTs, kuigi see on endiselt suhteliselt tagasihoidlik.

Avalike teenuste digitaliseerimist on vaja parandada, eelkõige seoses kättesaadavusega piiriülestele kasutajatele. Rakendatakse asjakohaseid meetmeid, sealhulgas hiljuti vastu võetud tegevuskava haldusmenetluste digitaliseerimiseks 16 prioriteetse eluolukorra puhul. Need algatused peaksid parandama digiteenuste kättesaadavust kodanikele ja ettevõtetele ning vähendama halduskoormust. Samal ajal on e-valitsuse kasutajate osakaal ja eID kasutuselevõtt nende teenuste kättesaadavusega võrreldes endiselt väike ning teenuste protsesside ja ülesehituse läbipaistvusega seotud puudused püsivad.

Slovakkia on teinud suuri edusamme elektroonilistele terviselugudele juurdepääsu parandamisel ja on õigel teel, et saavutada 2030. aastaks täielik kättesaadavus. Riigil on oma e-tervise süsteemi täieliku kasutamisega siiski endiselt raskusi, mis tulenevad sellistest probleemidest nagu eID vähene kasutamine ja tervishoiutöötajate kogetavad tehnilised raskused, samuti lüngad meditsiiniliste ülesvõtete kättesaadavuses kodanikele ning seaduslike eestkostjate, volitatud isikute ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade juurdepääsuvõimalustes.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Digipööret uuritakse kui Slovakkia rohepöörde toetamise vahendit, kuid praegused jõupingutused on endiselt piiratud. Projekt „Digioskused Slovakkia keskkonnahoidlikuks tulevikuks“ on juhtalgatus, mille eesmärk on rahuldada rohe- ja digipöörde valdkonna oskuste vajadusi, suurendada peamiste sidusrühmade teadlikkust ja töötada välja võrdlusraamistikud, milles tehakse kindlaks kutsealati vajalikud rohe- ja digioskused.

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Slovakkia esitas 27. novembril 2024 oma riikliku digikümnendi tegevuskava *addendum*’i, mis sisaldab 11 lisameedet ja kahte muudetud trajektoori. Kuigi kõik uued meetmed ei puuduta otseselt digikümnendi olukorda käsitleva 2024. aasta aruande kohta esitatud soovitusi, on need Slovakkia digimaastiku tegelikkust ja vajadusi arvestades asjakohased, keskendudes eelkõige ettevõtete digipöördele ja digioskuste arendamisele. Nende elluviimiseks ei olnud siiski võimalik eraldada rohkem avaliku sektori rahalisi vahendeid, mis võib nende elluviimist ja kestlikkust negatiivselt mõjutada.

Kohandatud tegevuskavas käsitletakse vaid mõningaid 2024. aastal tegevuskava kohta esitatud soovitusi. Kõik eesmärgid on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega, välja arvatud digioskuste arendamise puhul, kus riigi eesmärk on 70 % (ELi 80 % asemel), ja IKT-spetsialistide puhul, kus riigi eesmärk on 6 % tööjõust (10 % asemel). Muudetud tegevuskavas on endiselt prioriteediks ettevõtete digipööre ja digioskuste arendamine. See sisaldab 127 meedet kogueelarvega 2,26 miljardit eurot, mis vastab 1,74 %-le SKPst. See hõlmab endiselt kõiki digikümnendi eesmärke, nagu inimkeskne digikeskkond ja digilõhe kaotamine, kuid teatavatele aspektidele, nagu juhtpositsiooni ja suveräänsuse edendamine ning rohepöördele kaasaaitamine, tuleks pöörata rohkem tähelepanu.

Slovakkia

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Slovakkia taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 1,2 miljardit eurot (21 % kogueelarvest)[1]. Ühtekuuluvuspoliitika alusel on Slovakkia digipöörde edendamiseks ette nähtud veel 886 miljonit eurot (7 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel)[2].

Slovakkia on Euroopa digitaristu konsortsiumi CitiVERSE liige. Slovakkia osaleb otseselt mikroelektroonika ja kommunikatsioonitehnoloogia üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis. Slovakkia on ka Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte ja kiipide ühisettevõtte osalisriik.

Slovakkia ei ole veel digikümnendi parimate tavade kiirendi[3] raames ühtki projekti esitanud.

Digiõigused ja -põhimõtted

Tugiuuringu kohaselt on Slovakkia olnud **digiõigusi ja -põhimõtteid käsitleva Euroopa deklaratsiooni** rakendamisel suhteliselt väheaktiivne, käivitades kokku 27 algatust, kuid 2024. aastal mitte ühtegi uut algatust. Slovakkia on kõige aktiivsem inimeste seadmisel digipöörde keskmesse. Vähem tegevust on täheldatud kaitstud, ohutu ja turvalise digikeskkonna vallas. Praktikas näib olevate kõige suurem mõju solidaarsuse ja kaasamise valdkonna meetmetel, erinevalt meetmetest, mis käsitlevad ohutust, turvalisust ja võimestamist ning kestlikkust.

Soovitused

- **Väga suure läbilaskevõimega võrk / FTTP**. Hõlbustada taristu kasutuselevõttu, kõrvaldades haldustõkked ja toetades sidusrühmade koostööd, eelkõige kiudoptiliste võrkude kasutuselevõtuks.
- **VKEd.** Jätkata tuginemist VKEdele suunatud olemasolevatele meetmetele (nt Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused, Digitrans), laiendades nende ulatust ja toetusesaajate ringi, tagades samal ajal jätkuva toetuse keskpikas ja pikas perspektiivis.
- **Tehisintellekt, pilvandmetöötlus ja andmeanalüüs.** Kiirendada kavandatud meetmete rakendamist, seades prioriteediks lahendused, mis piiravad halduskoormust ja tagavad läbipaistvuse. Eeskätt jätkata tehisintellekti kasutuselevõtu toetamist ettevõtetes ja avalikus halduses, kõrvaldades olemasolevad teabe- ja juhtimistõkked.
- **Elementaarsed digioskused.** Jätkata olemasolevate meetmete rakendamist, et parandada digioskuste taset kõigis elanikkonnarühmades, tagades samal ajal, et kõigil haridustöötajatel, eelkõige IT- ja matemaatikaõpetajatel, on piisav väljaõpe.
- **Küberturvalisus.** Jätkata pooleliolevaid jõupingutusi küberturvalisuse tugevdamiseks ning ühtlasi võimaldada asjaomastel asutustel rakendada kiireid ja vajalikke meetmeid tuvastatud ohtude või nõrkuste leevendamiseks.

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmeid on viimati ajakohastatud 16. mail 2025.

[2] See summa hõlmab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

[3] Parimate tavade kiirendi (Best Practice Accelerator, BPA) on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel jagada digikümnendi sihtide ja eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutuste käigus edukaks osutunud meetmeid ja kogetud probleeme. Parimad tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks parimate tavade kiirendi varamu kaudu ja neid tutvustatakse korrapärastes õpikodades, mis keskenduvad praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnahoidlik infotehnoloogia ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

Slovakkia

- **Digitaalsed avalikud teenused**. Suurendada digitaalsete avalike teenuste läbipaistvust ja kättesaadavust, eelkõige piiriülestele kasutajatele, sealhulgas parandades eID mobiilirakenduse ja rakenduse Slovensko v Mobile kasutusmugavust, funktsioone ja kasutuselevõttu.
- **Ükssarvikud.** Tõhustada olemasolevaid meetmeid, mille eesmärk on toetada innovatsiooni edendavate ja kujunemisjärgus tehnoloogiasse investeerivate kasvu- ja idufirmade arengut.
- **IKT-spetsialistid.** Tagada IKT-õpingute piisav pakkumine ja edendamine kooskõlas tööturu vajadustega ning pakkuda töötajatele võimalusi juurdepääsuks elukestvale õppele ning ümberõppe- ja täiendusõppeprogrammidele selles valdkonnas.
- **Keskkonnahoidlik IKT.** Töötada välja digi- ja rohepöörde ühitamist käsitlev sidus lähenemisviis.